Második évfolyam. Kassa, 1880. október 10-én. 41. szám.

Szerkesztői iroda: Kassa, főutcza 64. sz. a. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha nem tudjuk, kitől jön.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A VIDÉKI SZINÉSZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal: Kassa, főutcza 64. sz. a. hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre....6 frt — kr.
Fél évre.....3 frt — kr.
Negyed évre..1 frt 50 kr.
Két hóra.....1 frt — kr.
Egy hóra....— frt 50 kr.

Előfizetések bármely naptól elfogadtatnak.

Nyilt-tér soronként 15 kr. A nyilttéri díjak előre fizetendők

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

A belügyminiszter és a szinügy rendezése.

Már volt röviden említés téve mult számunkban, a belügyminiszter azon leiratáról, melynek értelmében a szinikerületek f. évi október 1-sőjétől megszüntettek. Alább közöljük egész terjedelmében e leiratot, melyből kitünik, hogy Tisza Kálmán belügyminiszter ur, a vidéki szinészet végleges rendezését fenntartotta magának. Kivánesiak vagyunk, miként véli ő a vidéki szinészetet rendezni? Eddig nagyon keveset törődött velünk s igy a „végleges rendezést“ is, csak puszta phrázisuak vehetjük. Mert ha akart volna a kormány valamit tenni, már rég tehetett volna, de mindig huztahalasztotta ezt az elárvult ügyet.

A ki a miniszteri leiratot figyelemmel átolvassa, több olyan pontot talál abban, melyet megjegyzés nélkül nem hagyhat. Lássuk csak ezen pontokat. A belügyminiszter ur azon indokból találta megszüntetendőnek a kerületeket, mert „ezen rendszer által, ugy a mint az életbeléptetve volt, a nagy közönség igényei több helyütt kellő figyelembe nem részesültek.“ Azt előre sejtettük, hogy a minden földrajzi ismeret nélkül összetákolt kerület nem lesz czélszerü, már csak azért sem, mert egyik társulat, a másik kerületén lesz kénytelen átutazni. S mig egyrészt oly mezővárosok és falvak vonattak be egy-egy kerületbe, melyek nem képesek még egy 15 tagból álló társulat existentiáját sem biztositani, másrészt oly város mint Gyöngyös, egész éven át kénytelen volt a szinészetet nélkülözni, mint ez iránt már több izben fel is szólaltak. S daczára, hogy a belügyminiszteriumban is belátták, miként az egész rendszer elhibázott munka, mégis megerősittetvén és mult év okt. 1-én életbe is léptették.

Azt mondja továbbá a miniszteri leirat, hogy oly helyeken, hol állandó szinház létezik, más igazgató nem működhetik, mint a kinek a nevére a szinház kiadatott és a concessió ily helyekre kiállittatott. Ez kicsibe ismét kerületi rendszer. Tehát a concessióba világosan ki lesz téve, hogy N. N. igazgatón kivül, ki megnyerte a miskolczi, vagy a pécsi szinházat, más igazgató nem működhetik se télen se nyáron egy évig, mig a concessiók ujra megujittatnak vagy mig a szinházépület, használatra másnak ki nem adatik. Ez az elsőrendü igazgatókra nézve igen előnyös; csakhogy nem itt kellene a szinügy végleges rendezését kezdeni, hanem a truppok- és a kisebb társulatoknál. Ez volna a rendezés sarkelve: kiirtani közülünk a gyomot, kiválasztani a hivatottakat, a többieket pedig leszoritani a térről, ez volna a kiindulási pont; s ha ily módon megtisztittatnék a szinészet salakjától, akkor aztán könnyebben sikerülhetne a rendezés is. Bele kell hatolnunk a dolog mélyébe, mert itt gyökeres orvoslás szükséges.

Tehát ne a nagyobb igazgatókon, hanem a kisebbeken kezdje a belügyminiszter ur a rendezés nagy munkáját.

Mert a kisebb igazgatók szokták megenni azt, hog alig mozdul valamelyik városból az egyik igazgató, nyomban utána megy a másik. Mint legközelebb történt Szentesen, hol Aradi Gerő jól szervezett nagy operette társulata, hat hetet töltött, s alig vonult ki a városból, már ott termett egy másik kis társulat és most mégis ők panaszkodnak a közönség részvétlenségéről. Utasittassanak a kisebb igazgatók oda, hogy ne menjenek egymás nyakára, ne zsákmányolják ki a közönség jóhiszeműségét. És ha még olyan társulattal rendelkeznék némely igazgató, mint az előtte működő igazgatóé volt, akkor 8—10 előadást még csak megnézne szép számmal a közönség; de legtöbbnyire 10—15 tagból álló társulat állit be elsőrendü nagy társulat után.

Valamint megtörtént a kerületi rendszer előtt, hogy egyidőben két társulat működött egy-egy városban, ugy megtörténhetik az most még inkább, mert hiszen ismét korlát nélküli szabad állapot uralkodik.

Jelenleg isten tudja számát, hány trupp működik az országban, melyek szinészetünkre csak szégyent, gyalázatot hoznak. E lapok majd minden számában olvashatni, oly szinlapokat, melyek szinészetünk bölcsőkorában is csak ritkaságok közé tartoztak. Valóban haladtunk, nagyot haladtunk, izlésrontó, szemérmet sértő szinlapok megirásában. Es még mily élvezetes előadásokat rendezhetnek e 2—3 személyből álló truppok. Az ilyen truppok kiirtására törekedjék a belügyminiszter ur, ha a szinügyet véglegesen rendezni akarja. Mit érnek a paragrafusok, alapszabályok, miniszteri rendeletek, ha nincs, ki azokat ellenőrizze. Hasson oda a kormány, hogy az általa kiadott rendeletek pontosan meg is tartassanak.

A kérdéses leiratban az is benne foglaltatik, hogy „különösen szem előtt tartandók az engedélyek véleményadásánál, az igazgatói engedélyért folyamodók szellemi szakképessége, vagyoni állapota, erkölcsi magaviselete.“ Eddigi tapasztalataink után azon meggyőződésre jutottunk, hogy a k. ig. tanács daczára annak, hogy szigoru rendszabályok nyomán halad, mégis némi könnyelműséget követ el, az engedelyért való folyamodáshoz csatolt bizonylatok megvizsgálásával szemben. Mert ha egy kis fáradságot vennének maguknak s kérdezősködnének az engedélyért folyamodó igazgató jelleméről, szakképességéről, anyagi körülményeiről, az igazgatáshoz szükséges kellékeiről stb., kétségkivül rájönnének ama turpisságra, melyet vidéken elkövetnek a concessió megnyerése czéljából.

Némely kisebb mezővárosban vagy faluhelyen a szolgabiró vagy jegyző, egy csinos primadonna látására mellőzi a belügyminiszteri rendeletet s megadja a helyhatósági engedélyt, ha mindjárt előtte való nap ment is ki onnan egy másik társulat. Továbbá számtalanszor megtörtént már az is, hogy hamis okmányt állitott ki a leendő igazgató vagyoni állapotáról, szini kellékeiről, stb. S ha az a díszlet, könyv- és ruhatár mind meg volna, a mit a folyamodványban kimutat, tán ő maga is megbámulná; de azért a k. ig. tanács nem ismerve az egyént, hitelt ad, a sok nem tudom kitől kiállitott bizonyitványnak s jóhiszeműleg az engedélyt véleményezi.

A visszaélések meggátlására nézve legczélszerübb eljárás volna, ha a k. ig. tanács kebeléből kiküldene egy tagot a folyamodó igazgató költségén, ki megvizsgálván a szinigazgatáshos szükséges kellékeket s ha mindazok, miket az illető folyamodványához csatolt kimutatásában felsorolt, rendben találtatnak, csakis akkor véleményeztessék engedélye. Kérdjük, vajjon megvannak-e a szinigazgatáshoz szükséges kellékek Grimm János birtokában, kinek részére a napokban engedély véleményeztetett? Mult hóban 11-ed magával Visken működött, hol „Falu rosszá“-t minden diszlet nélkül adta elő.

Mint értesülünk Kétszery engedélye is véleményeztetni fog, pedig már mindkettő oly öreg, hogy tehetetlenek jó magukkal.

Nyugdijba helyeztetésüket kérhetnék inkább, mint igazgatói engedélyt. Ily tehetetlen egyénekre bizatik 10—15 tag existentiája s mikor beáll a jövedelmetlenség a gyarló előadások folytán, akkor világgá bocsátják tagjaikat. A belügyminiszter az ily egyéneknek ne adjon engedélyt. Kezdje a rendezést az ily truppok megszüntetésénél, irtsa ki előbb a gyomot. Régen kérjük már a kormány segélyét, mert beláttuk azt, hogy egy felsőbb hatalomnak kell közbelépni, hogy e slendrián állapot megszünjék.

A magyar szinészet önmagára van hagyatva mert a törvényhozás 1871 óta, még mindig sokkal fontosabb teendőkkel van eltoglalva s a vidéki szinészet ügyében, mely fontos tényezője a nemzeti közmüvelődésnek, intézkedni időelőttinek tartja. . . . . Bizony nemtőként tünnek fel a vidéki szinészet helyzetére nézve, egy oly országgyülési képviselő, minő Török Sándor, Sopromegye kismartóni kerületének képviselője volt, ki az országházban 1871. április 6-án, egy inditványnyal lépett fel, a magyar szinészetre vonatkozólag.

Mert ma már nem elég, ha az országgyülés, csak a nemzeti szinházat méltatja figyelmére, megszavazva a dotatiót; nem ez intézet teszi a magyar szinészetet, ez csak egy tekintélyes része annak. A nemzeti szinháznak van állandó szinházi közönsége, de a vidéki szinészetnek nincs. Jelen viszonyok között, nagyon rászoral vidéki szinészetünk is az országos segélyre.

Elkerülhetlenül szükséges, hogy az országgyülés felkarolja ez ügyet, csakis igy vétethetnék eleje a visszaéléseknek, melyek a szinészet köpenye alatt fölmerülnek. Mert ugyan mire várunk még?! Hisz már annyira jutottunk, hogy ha még egy pár évig ily rendezetlen állapotban kell a vidéki szinészetnek tengődni, akkor majd a szinmüvészet történetirója foljegyezheti, hogy magyar szinmüvészet csak — volt.

Veritas.

A szinikerületek megszüntetése.

Tisza Kálmán, belügyminiszter, a következő leiratot intézte, a magyar szinész-egyesület központi igazgató tanácsa elnökségéhez, a szinikerületek tárgyában:

Folyó hó 10-éről kelt előterjesztése folytán értesitem az elnökséget, miszerint mult évi junius hó 22-ről 17,702. szám alatt kelt rendeletemmel ideiglenesen engedélyezett szini kerületi rendszert, a szinügy további végleges rendezéséig egyelőre megszüntetendőnek találtam, különösen azon indokból, mert ezen rendszer által ugy a mint az életbeléptetve volt, a nagy közönség igényei több helyütt kellő figyelembe nem részesültek.

A kerületi rendszer ideiglenes megszüntetése által azonban az azelőtti rendszert sem tartván helyesnek, utasitom az elnökséget, hogy az engedélyért beadandó folyamodványokra előterjesztendő véleményezésnél, főfigyelmét arra forditsa, hogy oly helyekre, hol állandó szinház létezik, az engedély megadása csakis akkor hozassék javaslatba, ha az illetők által beigazoltatik, hogy a szinház kiadására jogosultak által, részükre a szinház-épület használata kiadatott; az ily helyekre kiadott engedélyeknél fogva ezen helyekre nem szóló engedélyek, érvénytelenek az ottan tartandó előadásokra.

Minthogy pedig a legközelebb lefolyt egy év alatt beigazoltatott, hogy azon megállapitott elvek, melyek szerint a szini kerületekre az engedélyek kiadattak, a magyar szinészet emelésére, valamint a magyar szinészek érdekeinek megóvására czélszerüek, ugyanezek tartandók szem előtt az engedélyek vélemény-adásánál, — különösen az igazgatósági engedélyért folyamodók szellemi szakképessége, vagyoni állapota, erkölcsi magaviselete tartandók szem előtt.

Ez alkalommal egyszersmind felhivom az elnökséget, miszerint a legközelebbi szini congressus alkalmával, tüzetes tárgyalás alá vegye a vidéki szinészet végleges rendezésének ügyét, nemkülönben azt is, mily módozatok mellett lenne a daltársulati működés engedélyezendő, hogy ez által a magyar szinészetnek kár ne okoztassék.

A jelenben érvényes szinházi előadási engedélyek f. hó végével lejárván, az engedélyekért beadandó kérvények az elnökség által sürgősen lesznek tárgyalandók, és hozzám felterjesztendők.

Budapesten, 1880. évi szeptember hó 20-án.

Tisza, s. k.

CSARNOK.

Egy uj szinmü Párizsban.

(„Vercingetorix" dráma.)

(Folytatás).

Pompeia (fennhangon):
Oh! a Gallok nevetnek mindenen.
Cicero:
A boldog az, ki utéján nevet.
Celtius:
Első vagy végső, mindegy, Cicero,
Csak engedd őket, hadd nevessenek!
A nevetés az ő erényök.
Más nép erénye telve van tövissel:
A gall erény virága a kaczaj.
Hadd ittasuljon meg friss illatától,
Mely sokkal frissebb, mint a gyöngyvirág
Ős erdejében.
Benn' a föld ifjuságát szijja be
És elfelejti a lét nyomorát, mig
Előérzi az égi élveket.
(Az étterem függönye szétnyilik)
A triclinium őre jelentve: Teritve van!
Cézár:
Szeretnék, égi élvezet hián,
Vendégeimnek percnyi élveket
Szerezni a vidám ebéd alatt,
Hogy elrejtsem fogyatkozásait,
Két bajviró, ki még Rómában uj,
Mutatványt nyujt a harcz játékiból,
Egy svéd rabszolga és egy Helveta.
Cicero:
Medvével a komondor.
Cézár:
Nem, Cicero. Ezek nem
Mindennapi vadállatok.
A Helvét orgetorix rokona,
A svéd pedig Vocion fejdelem szülötte.
Celtius (Pompeiához):
Im a balsors hová juttatja a
Barbárkirályok sarjadékait!
Cézár:
Remélem a két ellenfél heve
Nemességét nem hazudtolja meg.
Lollia:
Hiszem, hogy a párbaj komoly lesz?
Cézár:
Igérem, az.
Lollia:
Tekintsetek a szegény nőkre is,
Kik még soha nem láttak háborut.
Cézár:
Hő szomjad, lángja csillapitva lesz.
S ha tán a harcz kevésbbé lenne véres?
Több érdeket nyujt majd rá a spanyol táncz
A Gaditának tánczа, mely ügyes
Mozdulatokban hűn kifejezi
A rettegés és indulat hevét.

Hiador.

(Vége köv.)

Fővárosi hirek.

— **A sziniképezde** igazgatója Festetich gróf ez állásáról, mult csütörtökön lemondott, mert le kellett mondania. E szerint az az affaire, mely annyi port vert föl, befejezettnek tekinthető. — Festetich gróf végleg megválik állásától, melyet az iskola tervezet reorganisátiójáig nem fognak betölteni. Szigeti József a napokban foglalta el tanári állását, mely alkalommal tanitványai és tanártársai zajos ovatióban részesitették s Váradi Antal beszédben üdvözölte a jeles művészt. Szigeti könyezve köszönte meg ez ovatiót, mely nevezetesen tanitványai részéről abban nyilvánult, hogy emléklapot nyujtottak át az érdemes tanárnak. Az intézet adminisztrativ ügyeit, tovább is Gömöry Oszkár osztálytanácsos fogja vezetni.

— **A budapesti német szinház** ügyében, melyben köztudomásulag felebbezés adatott be a főváros határozata ellen, Tisza miniszterelnök, mint belügyminiszter, döntő határozatot hozott, melylyel a főváros határozatát helyben hagyta és pedig a következő indokolással. A német szinház ügyében beadott felebbezés nem volt tekintetbe vehető, minthogy a törvény világos értelmében a törvényhatóság jogai közé tartozik szinházengedélyt megadni vagy megtagadni, és minthogy a határozat teljesen correct módon az 1872. 36. t. cz. értelmében a törvényhatósági közgyülés által hozatott, és végül miután a felebbezés törvényes indokot nem tartalmaz, a főváros határozatát helyben hagyta.

— **Uj népszinmű** Rákosy Jenő, a népszinház igazgatója, egyességre lépett Rátkay László dunaföldvári ügyvéddel, az utóbbinak „A toborzás" czimü 3 felvonásos népszinmüve előadására nézve. A népszinmü november hó 8-án kerül először szinre.

— **Egy szinész jubileuma.** Vasváry Kovács József, a népszinház derék tagja, a hires „funerátor", ki oly hiven viszi a szinpad és irodalom embereinek koporsója előtt a „vándorfejfát", számos pályatársa és más jó barát társaságában október 1-sőjén tartotta harminczéves szinészi jubileumát. A társaságban jelen volt a nép- és a nemzeti szinház igen sok tagja. Odry Lehel szép babérkoszorut nyujtott át az ünnepeltnek, a koszoru nemzeti szinü szalagján e fölirattal: „Vasváry Kovács József, 30 éves szinésznek, — hálás barátja Odry Lehel". V. Kovács elérzékenyülve köszönte meg barátainak iránta tanusitott szeretetét, mely mint mondá, neki egyedüli jutalma, s melynél nem is kiván többet. Ő nemes áthatottsággal lépett pályájára, melyen becsülettel őszült meg, a méltatlan hálálkodások soha sem tudták elkeseriteni, vagy csüggedtté tenni, nem érzett életében soha fájdalmat, csak olyankor, ha valami szerepét vették el tőle, vagy ha nem engedték hozzájutni, a mit játszani szeretett volna. A toasztok sorát sokszor megszakitotta a nemzeti szinház karszemélyzetéből alakult dalárda, mely összhangzatos énekével gyönyörködtette a vendégeket. A társaság kora reggelig maradt együtt.

— **A gyapju-utczai német** szinházért, mint a „Vasárnapi Lapok" teljesen megbizható forrásból értesül, igen sok elsőrendü vidéki szinigazgató folyamodott. Mi az illetők neveit tudjuk, de nem emlitjük fel, mivel igen kétséges, hogy a bécsi bank a tulajdonos, kiadja-e a szinházat bérbe, magyar szinielőadások tartására.

— **A népszinháznak** nincs oka panaszra; Blahánéné hazatérte óta, a piros bársonyszékek nagy keletnek örvendenek. Makróczy János „Becsület szegénynyé"-t a közönség Blahánéval Gaál Klári szerepében, sokkal jobban fogadja, mint azt az első előadások alkalmával tette. — Makróczy e müve már nyomtatásban is megjelent s ára 60 kr.

Vidéki hirek.

— **Bizalomteljesen** kérjük lapunk barátjait és eddigi t. előfizetőinket, hogy lapunkat nagybecsü

TÁRCZA.

Prológ

a kassai szinház megnyitására.

Irta: Várady Antal.

A Történelem és az Erköles a függöny felgördültekor bérezes tájékon állanak, melynek hátterében távoli város látszik.

Történelem: (Fekete ruhában, pallossal, koronát és rablánczot tart). Már rég időn e gondolat kereng
Fejemben . . . A mult és jövő mienk —
Te vagy az Erköles — a Történet én
S e szép hazának hosszu életén,
Bár annyi gyász terité fátyolát,
Rajt szent tanulság nem világol át.
A nép a mult bűnéből nem tanul
S a balsors pusztit, boszulatlanul!

Erköles: (Hófehér ruhában, kezében tövis korona, lereszlett hajjal). Teremtsen Isten oly mestert a népKinek szivéből lángra gyujtó ének [nek,
Repüljön égre, gyujtson itt alant —
Egy mentő jelben bizom — ez a lant!

Drámairó: (Irattekeresesel, magyar öltözetben, koszorússan). Üdvözlek, Erköles és Történelem!
Hallám, hogy foglalkoztatok velem,
De, szent Erköles, csalódol, azt hivén
Hogy puszta szóm győzend a nép szivén.
A sziv vagyok, mely érez. — Gondolat,
A mely a lélek mélyiben marad. —
Ha nincsen ajk, — mely eszméim kimondja
Ugy eltemet a századok porondja!
Csak oly müvészszel boldogulok én,
Ki megteremti lelke szent tüzén
Az én eszméim látható jelét: —
A jellemet, a tettet! — Ha feléd
Kivánod, Erköles, népem hajtani:
Ugy add mellém a szinészt! Hajdani
Fényedben ismét akkor áll e hon,
Mikor az édes honi hangokon
Minden kebel egyformán lelkesül
Tinéktek, istennők, dicséretül!

Hungária: (Görög tüzfény között fehér ruha, piros virágdisz, fején zöld füzér). Hallottam a szót. Akarom: Legyen! (Történelem, Erköles mélyen meghajolnak. A költő feltérdre hull előtte, balját megragadva, megcsókolja.)

Drámairó: Neked zengjen dalom völgyön, he-
Téged dicsérjen minden gondolat, [gyen!
Mely költő lélek mélyiben fakad!
Hungária! Te népem bálványképe,
Ragyogj te mindig a költő szivébe!
Neveddel keljen — azt susogja végül,
Ha haldokolva vérző ajka kékül —
Neved legyen a honfi szent imája,
Képed szentség gyanánt mosolygjon rája,
Te légy a munka czélja és jutalma
S a lelkesülés égi, szent hatalma
Csak néked áldozzon hűn, igazán
Te drága istennőm, magyar Hazám!

Hungária: Légy áldva költőm, oltáromnak papja!
Testvéred, a szinész közelg. De melyik kapja
Tövis nélkül a rózsakoszorut?
Kevés öröm miatt tengernyi bút!
Egy kis sugárért annyi átkot tűr el
Költő s szinész, a sors oly áddz dühvel
Csap rátok, hogy szivem sajogni kezd,
Ha vándorutra mentek . . . A kereszt
S a szenvedés tinéktek kijutott.
Féltlek azért — nyugodni nem tudok
Jövendő kinos sorsotok felett . . .
Hová indultok, és ki ad helyet,
Ahol fáradt főtök lehajtanátok —
Hol lesz nyugalmatok, hol uj hazátok?
Hisz e hazában annyi nép lakik,
De annyi nép közt magyar — hányadik?
Itt a szinész. — Csak alig tette le
Vándorbatyuját — már indul vele.
Hiába óvom: el ne menj, maradj —
Nem nyugszik a sziv, — nem az ifju agy,
Mig gondolat — s érzése terhétől
Nem szabadul, s vagy győz — vagy összedől!

Szinész: (Vándorbot, álarcz és tőr oldalán, irattekeresesel belép, — meghajol az istennők előtt a költővel kezet szorit).
Vagy győz — vagy összedől — de el nem csügged
Szolgálja hiven drága nemzetünket,
Szivét, lelkét a szent oltárra téve,
A melyen áldozunk már ezredéve
S a melynek szent neve: hazafiság.
S bár inség rémit, gond tövisse vág
Vérezve, rogyva, haldokolva bár,
Küzd a szinész mint spártai csatár;
Pedig porára, hogyha sirba dől,
Babért alig van várnia kitől.
Nem is vár — öntudat a jutalom,
Melytől örökre zöld a sirhalom!

Hungária: Vedd hát anyai szent áldásomat.
Ha összerogytál, ha be nem fogad
Hajlék e földön, drága harczosom —
Jer hozzám, roskadt fődet felfogom,
S nem mondom el kárörvendőn: „No lám
Szegény szinész — ezt mind megjósolám!"
Térdelj le! (Szinész letérdel. Tört. Erk. Drám. körülveszik). A szózat lassu zenéje hallatszik. Görög tüzfény tör be a szinfalak mellől. Hungária jobbját a szinész fejére teszi, baljával átöleli a drámairót). Légy áldva! szirt-
[erős legyen a szived.
Ne csüggedj, hogy ha sorsod számkivet.
Türj el nyomort, üldöztetést, sebet
És teljesitsed küldetésedet.
Arczod vihar, szived bú verje bár,
Apostol vagy, veled szent eszme jár —
S bár tőled ég és föld elpártola,
Maradsz a hon szegény apostola
S reád mosolygva néz a fényes ég.
Ha teljesited, amit rád bizék,
Hirdetni bérczen, zengni völgyön át
A hazaszeretetnek szent tanát
S a négy folyón és hármas szent hegyen
Jelszód Erköles és Történet legyen! —

(Riadó harsonák. — Hungária, Erköles, Történelem, Drámairó a háttér felé vonulnak lassan. A szinész vándorbotját véve fölall)

Szinész: De most — hová? — Várjuk be, hogy
Mit ád az eltakart futó idő — [mi jő,
Babért, avagy sovány koldusbotot?
— De ah — ki jő felém? Kit látok ott?

1-ső város: (Horvátok, veres, fehér, kék nemzeti szineikben. Elül két apród, egyik kardot, másik vánkoson kulcsokat hoz. Utánuk herold, két harsonás, trombitáikon veres fehér kék zászlók. Nyomukban a Város, Nőalak, horvát szinekben, fején várkorona, czimeres pajzssal. — Hungária és kiséröi a szin közepét foglalják el. A Város büszke fő-

pártfogásukra méltatni és azt szélesebb körben terjeszteni szíveskedjenek. Egy évi működésünk fölment, bármely részletes ajánlás alól, mert oly változatos, és tartalomdús lapot nyujtunk, milyen a vidéki magyar színésztnek — öndicsekvés nélkül elmondhatjuk — még nem volt. Állításunk valódiságáról meggyőződhetnek mindazok, kik az eddig megjelent számokat átlapozták. Egyébiránt az év végén czimlapot és tartalom-jegyzéket is adunk, hogy azok kik a számokat gyüjtötték, az egész év folyamot bekötthessék. — Ezentúl is arra fogunk törekedni, hogy a pártolásra minél érdemesebbé tegyük magunkat. — Az előfizetési pénzek mielőbbi szives beküldését tisztelettel kérjük, hogy a nyomatandó példányok száma iránt kellőleg tájékozhassuk magunkat, mert fölösleges példányokat nem nyomathatunk. — Előfizetési dij október—deczemberre 1 frt. 50 kr.

— **Felhivás.** A szabadkai népszinmüpályázatra eddig érkezett müvekből öt elbiráltatván, ezek közöl az „Embere a szónak" czimü, szótöbbséggel előadásra ajánltatott. Fölkérem az illető szerzőt, a zenerész beküldésére. Szabadka 1880. okt. 4. Molnár György s. k. müvezető.

— **Szombathelytt** szeptember 27-én volt az utolsó előadás, mely alkalommal, a társulati énekkar javára Dumas vigjátéka „Alphons ur" adatott. Az első felvonás után a női kar „Bayadere" operából az „álomdal"t éneklé el tetszéssel, Szép Olga pedig Petőfinek „Szeget szeggel" czimü költeményét szavalá, miért is a kedvencz kicsike felé csokrok és czukrok repültek. — A második felvonás után Mikei Lajos szünni nem akaró éljenzés és ujrázás mellett énekelte el a „Megállt órátok" cz. komikus dalt, és rá a férfikar a „Balaton" keringőt összevágó, példás szabatossággal; a zsufolt ház minden oldalról megtapsolta őket. — Ez előadással az uj szinház bezáródott. — Beödy Gábor és társulatának jutott a szerencse, hogy a magyar-nyelv terjesztését czélul kitüzött szombathelyi szinházat, az öröm és hazafias lelkesedés tetőpontján megnyitotta; a czél magasztossága, az eszköz tartotta fent és lelkesitette a társulat minden tagját, dolgozott fáradott a társulatban mindenki, és volt is áldás a munkán; a közönség napról-napra jobban és jobban pártolá a tehetséges társulatot, tömegestül vándorolt a szinházba s megtöltö azt ugy, hogy már is kicsinek bizonyult; a közel és távollevő, s az átutazó vendég nem mulasztá el, hogy egy kellemes estét ne szerezzen magának, általaban sohasem láttak annyi idegen arczot, mint épen e rövid szini évad alatt. És ez jelenti mindennél fényesebben, alaposabban Szombathely szini ügyének elvitathatlan diadalát; a színész az ügyért tanult, a közönség az ügyért lelkesedett.

— **Kitüntetés.** A ki fel tudja azt fogni, hogy mily terhes és nagy fáradságot igénylő állás a szinigazgatás: az örömmel veszi tudomásul, ha egyik vagy másik igazgatót, társulata kitünteti, mely egyrészt annak a jele, hogy tudják méltányolni igazgatójuk nemes törekvését, másrészt pedig, hogy meg vannak elégedve vele. De csak oly társulatnál történhetik az elismerés ily módoni nyilvánulása, hol az igazgató tiszteli, becsüli tagjait s viszont tagjai szeretik és tisztelik igazgatójukat. Ily kitüntetésben részesült közelebb Beödy Gábor igazgató Szombathelytt. Az utolsó előadáson Beödy öltözöjében pompás transparent állott és a társulat tagjai következő szavakkal bucsuztak el a nyári évad végén, szeretett igazgatójuktól: Szeretve tisztelt pályatárs! Kedves Igazgatónk! Midőn a mai nap elmultával — egy uj idény küszöbét átlépnők, s szárnyaid alól egy más világba szállnánk, engedd meg, e küzdelemteljes, de mégis kellemes napok multán, s az érkező kétes jövő küszöbén, hogy nehány, szivből fakadó szóval üdvözöljünk. Nehéz körülmények közt, kecsegtető kilátások nélkül, — egyedül magadra hagyatva vállalkoztál a nehéz feladatra, hogy bennünket egy hosszu nyári idény minden zivatara közt átvezetsz, — és átvezetsz nem mint fékvesztett csordát — de mint oly testületet, mely hivatását nemesen érzi és teljesiti. Feladatodat megoldottad! Dicsőség kisérte utunkat s amerre léptünk a tisztelet- és szeretet fogadott ölelő karjaiba! Megoldottad még pedig önerődből! Ha mi hozzá is járultunk nemes törekvéseid sikeréhez, a fő érdem az oroszlánrész a tied, ki nem kiméltél erőt, fáradságot, nem néztél napot éjet, küzdöttél, törted magad, türtél — mi érettünk! Ez az, a mi téged mindnyájunk fölé emel, s szivünk hurjait e bucsu perczben megremegteti. Legnagyobb kincsünket, forró szeretetünket adjuk hálás köszönetül az irántunk annyiszor tanusitott felette becses jó indulatodért. Az Isten áldjon meg érte! Szombathely, 1880 szept. 27-én. (Következnek az aláirások.) Az előadás végeztével a társulat több tagjait néhány fiatal lelkes szinügy barát, a Zöldfa vendéglő étteremben várta bucsulakomára.

— **Debreczenben,** Makróczy János „Becsület szegényét" mult vasárnap adták először a fölemelt helyárak daczára zsufolt ház előtt. Sz. Németh, a zsidó baka szerepében, valóságos diadalt aratott. — „A proletárok" egészen uj szereposztással kedden került szinre.

— **A kecskeméti** szintársulat, Lászy Vilmos igazgatása alatt, mint már emlitők, okt. 2-ikán kezdte meg működését V. Lászlóval, még pedig teljes sikerrel. Az ottani közönség nagyon meg van elégedve ugy az előadásokkal, mint a szereplők játékával. A „Kecskemét" czimü helylap, meleghangon irt vezérczikkben üdvözli az igazgatót és társulatát, a többek közt felveti azon kérdést is, hogy miért nem történt Kecskeméten, a szinmüvészet terén, az utóbbi időben nagyobb mérvü haladás, olyan, a minőt a társadalmi faktorok összmüködése folytán várni lehetett vagy kellett? Vagyis miért nem tudott a szinügy annyi időn keresztül, mióta városuk állandó szinházzal bir, oda emelkedni, a hová kivánatos, hogy felemelkedhessen. Ennek okát abban találja, mert nem minden évben volt Kecskeméten olyan szintársulat, mely erkölcsi hivatásának magaslatán állva, mindent elkövetett volna, hogy e városban a magyar szinészetnek otthona legyen, ennélfogva a már-már élénk lángra gyult szikra, e városban is ujra hamu alá került. Ámde e szikra meg van és még mindig lángra lobbantható. Reméli is, hogy a jelenlegi társulatnak sikerülni fog a müvészet iránti melegebb érdeklődést, a tentebbi okoknál fogva viszszavonult polgárokban felébreszteni. Ezen reményében zárja be sorait és üdvözli Lászy igazgatót, ki valósággal nem kimélt sem pénzt, sem fáradságot oly irányban, hogy a társulat összeállításával garantiát nyujtson e város polgárainak arról, miszerint a hatáskörnek, a melyet betöltendő lesz, kellő tudatával és ismeretével bir.

— **Breznay Géza,** előnyösen ismert szinmüvész, szeptember hó elején meglátogatta Baracconeba élő nagy hazánkfiát Kossuth Lajost, ki Breznaynak anyai ágon nagybátyja. Szeptember 11-én este érkezett Turinba s másnap délelőtt azonnal kiment Baracconeba, hol öt napot időzött. Elválásukkor egy arczképet kapott Kosuthtól, saját kezü alájegyzésével.

— **Szlatinán,** (Mármarosmegye) szintársulat volt a mult héten, Jankovich Ida müvezetése alatt. A személyzet, összevéve rendezőt, sugót, ügyelőt, diszitőt, primadonnát, drámai hősnőt és hősöket, női és férfi kart, pénztárnokot stb, összesen 3, mondd, három tagból állott. Előadták a „Cselédcsiny," „Betyár kendője," „Csikós," „Falu rossza" s több jeles nagy darabot. A bucsuelőadás programmja ez volt: „A repülő csizmadia," bohózat dalokkal; „Huszár és kedvese" népszinmü; végül „O Fata romana vendiatore de Lapte" román vigjáték dalokkal, irta Ch. Jankovich Ida. A szinmüvészet életfájának bizony furcsa fattyuhajtásai vannak. Az ilyenektől tisztitsa meg, a belügyminiszter, a szinészetet.

---

billentéssel, haragos tekintettel megy el előttük, a szinészhez ér, megáll). Ki áll utamba? Mily kopott alak?
Emlékszem ember, egyszer láttalak.
Koldulsz, avagy hát mit kivánsz — beszélj:
Miért tartasz fel? Gond űz, vagy veszély —
Oltalmat vagy segélyt keressz? Ki vagy?

Színész: Szinész vagyok! lakóid száma nagy,
Add át szép csarnokidnak egyikét
Hirdetni benne a magyar igét.

Város: (Kiséretéhez) Magyar szinész? Az nem kell,
Oly szűk lehetne a magyar határ, [Vajha már
Hogy én kiesném más czimer alá,
Melynek szinét főm régen uralá.
Jerünk! (El kiséretével)

Szinész: Hungária! dicső hazám!

Hungária: (a szin közepéről) Ne csüggedj! most [állj meg csak igazán!
Ne félj! E hűtlen henczegő, mihelyt
Tőlem kegyelmet, kincset kérni kell,
Ha oltalomra, védőre szorul,
Megbánja, mit most ordit botorul.
Ha vész fenyiti — akárki fia
Térdre esik — s védi Hungária!

2-ik város: (Oláhok, szászok. Ugyanazon kiséreti rend)
Mi az? ki vagy? tőlem kell valami?

Szinész: Ha szép magyar szót vágyol hallani,
Gyönyörködni a költők ihletében:
Mi azt szavaljuk hévvel, tűzzel, szépen.
Szivünk, ajkunk érzésre, szóra kész.
Tanyát keres, vándor magyar szinész.

2-ik város: Nem értem azt a nyelvet. Nem tudom
Mi szép van benne, szolgám. Rosz uton
Jársz, hogyha nálam ohajtasz tanyát.
Otthon maradj. Tartson el az anyád.
A magamét hozzád nem küldöm én,
Bár észszel ur lehet néped zömép.
Eredj! (el kiséretével 1-ső város után.)

Szinész: (szánólag utána néz) Nem küldöd? — Mert [nincs! — Ur lehet? — Az ám!
Ur! Észszel! O!... hallod magyar Hazám?!

Hungária; (mint fenn) Rosszabbat annál — s (mégis nevetek.
Ki törné magát, hangyák, veletek?
Alant, nagyon alant nyüzsögnek ők —
Zsongásuk nem bánthatja ezt a főt!

3-ik város: (német nyárspolgárok, messziről intenek a szinésznek, hogy álljon félre). El onnan! el! magyar [vagy, ugy-e bár?
Hozzánk akarnál jönni! Jaj, be kár.
Eredj, barátom, menj, mig lát szemed.
Kár szót, igét reánk fecsérlened.
Ti a miénket büszkén kidobjátok?
No jó. Nem hederitünk mi se rátok.
Mi nélkülünk buták maradtok mind.
De légyen a ti hitetek szerint!
Maradjatok, ha nektek ugy is jó,
S nem kell német civilisatió.
Jerünk!

Szinész: Hja, néki két hazája van!

Hungária: És két hazával mégis — hontalan!

Szinész: Ki jő amott? — Jaj — ezt nem is
Megszólitni. Én édes Istenem! [merem
Soknak ruhája, arcza idegen.
Tudom lenéznek ők is hidegen . . (Félreáll)

(Két apród, zászlókkal. Utánuk egy tót, egy német s egy magyar pór, két herold, két harsonás, ujra két apród, a nézőközönség felé forditott pajzsokkal, melyen Kassa város czimere látható. Nyomában tótok, nehány német és magyar egymást átölelve, vidáman jönnek. Ekkor görög tüzfény mellett belép

Kassaváros: (Egyik kezében nemzeti zászló, másikban pajzs, rajta a város czimere. Messziről a szinészre mutat. Int)
Szinész! Magyar szinész! Hozott az ég!
Ide! Ide! Mi régen hallhaték
Tőled zengő, költői szép beszédet!
Miért vonulsz el! Mondd, mi bánta téged,
Hogy elkerülsz, hogy nem sietsz felém?
Hisz művészeted mindig kedvelém.

Szinész: Látám ez idegen mezt s arczokat —

Egy tót: Mit!? Szinész! Ki ne mondd e szót
Én? idegen? mi? testvér! hallod ezt? [sokat!

(Egy magyar vállára üt) Mi! idegenek! Mondom el ne
E hangon! Én igaz magyar vagyok. [kezdd
Ruhám, az meglehet, divathagyott —
De szivem mindig uj lánggal lobog!
Mi egyesülten vagyunk boldogok.
Kassán, igaz, három nyelv szól — pedig
E három nyelven csak azt hirdetik,
Hogy a ki hiven érez s igazán —
Minden nyelven téged dicsér, hazám!
S akármi mez takarja is szivét,
Az, szép Magyarhon, mégis a tiéd!
Ne bánudd szinész, akárhogy öltözénk —
Szivünk magyar — azért jövel közénk
Kassa dicsőhely, uj tanát az ád —
S éltessük együtt a magyar hazát! (Körülveszik a szinészt, kezet szoritanak vele).

Hungária: Üdvözlek régi, kedves városom!
Fogadd kegyedbe őt — hisz én hozom,
A te anyád! Van lányom ősibb, szebb
De egy sem drágább, mint te s kedvesebb! (Átöleli).

Történet: Lakóhelyem, dicsőség régi fészke
Üdvözlégy! Még dicsőbb, még szebb is léssz te,
Mert megbecsülöd ősi hirneved
S tán nőm örök erénye jár veled! (Megkoszoruzza Kassa czimerét).

Szinész: Mily könnyü ily szivek közt küzdeni,
Igy küldetésem fényes, isteni —
Hisz igy a küzdés és czél iker —
Együtt születnek s kész a gyors siker!

Drámairó: S most Kassa drága népe, halld szavam!
Köszönt a költő szivből, boldogan.
Küldve vagyok a Duna szép partjárul,
Hol szem elé Budapest képe tárul.
Onnét meneszt egy költőtárs hozzátok,
Hogy adjam dalban áldását reátok;
Köszönt szivéből s azt köté szivemre,
Hogy lelkem legjavát hozzam felszinre
S eszméim legfényesebb sugarát
Öntsem szavakba s néktek adjam át;
Kér, hogy szeressétek szinészeinket,
Kiket a sors közelb meg messzebb intett,
Küldé versét — tetszéstek kérje ki,
Hisz a szinészek hű testvérei.
Ha müve tetszik — az ő érdemök
És a tiétek mindenek fölött —
Kér, hogy feledni őt ne engedjétek —
Költőt, szinészt feledni mindig vétek,
S hogy titeket ő nem feled soha,
Mert ő is e hon egyik dalnoka! (Csoportozat. Hungária megkoszoruzza Kassát, Hymnusz).

(A függöny legördül).

— **Az állandó-szinház ügye M.-Szigeten.** Örömmel üdvözöljük azt a mozgalmat, mely a szinügy előmozditása iránt, az ország egyes részében, de különösen Esztergomban és most legujabban M.-Sziget város kebelében megindult. Október 3-án, Urányi Imre sziget-kerületi országgyülési képviselő felhivása folytán, Sziget város értelmiségének minden ága képviselve volt az állandó szinház létesitése czéljából egybehivott gyülésen. Urányi kiemelvén, mily nemes hivatása van különösen Szigeten a szinháznak, mint a nemzeti cultura egyik legfőbb ápoló és terjesztő intézményének, beszédje végén inditványozta, hogy válaszszon az értekezlet egy szinház-ügyi állandó bizottságot, melynek feladata leend az országos kormánytól a létesitendő sorsjátékra engedélyt kérni, a sorsjegyeket kibocsátani, azok elárusitása érdekében minden lehetőt megtenni, a nyereményt-tárgyakat a közérdekeltség megnyerése utján megszerezni, a várossal a leendő szinház helyét illetőleg megegyezni, a várossal a szinház tervét megkészittetni; szóval annak megnyiltáig minden előfordulható intézkedést teljesiteni. Ez inditvány egyhangulag elfogadtatott s azonnal megalakult a „Szinház létesitő bizottság." Elnökké Lónyay főispánt, alelnökké Szőllősy polgármestert választotta meg az értekezlet; bizottsági tagokká pedig: Szilágyi Istvánt a „Mármaros" szerkesztőjét, Urányi Imrét, Nagy Györgyöt, Hollósy Istvánt, Dobay Sándort, Kutka Kálmánt és még 14 tagot. A város a fölveendő 40 ezer frt kölcsönből, 16 ezer frtot fog forditani az állandó szinház létesitésére.

— **A kassai szinügyi** bizottság elnökének, az ez állásról lemondott Keczer Miklós cs. kir. kamarás ur helyére, Jakabfalvay Ferencz kir. tanácsos ur választatott meg egyhangulag. Oly érdemes tekintélyes és buzgó férfi ő, kinek oltalma alatt a kassai szinügy jelentékeny gyarapodásra számithat.

— **Miklóssy Gyula** szinigazgató társulatával, Miskolczról, a szüreti idény alatt, október 16-káig, Nyiregyházára rándult át, hol az ottani lelkes közönség, nyolcz előadásra, 100 bérlettel biztositotta előadásait.

— **Jakab Lajos** B.-Gyarmatról e napokban Rimaszombatra rándul, onnan majd Rozsnyóra, megy; mindkét helyen bizottság alakult, azon czélból, hogy két-két hónapra a társulat fennállása biztositva legyen. Rimaszombatban már 80 bérlet várja odaérkezésüket; a város pedig diszes termét és a fütőfát ingyen adja.

— **A beszterczebányai** szinpártoló-egyesület eljárását valóban nem értjük. Május hóban pályázatot hirdetett a szinházra, minek folytán azt Gáspár Jenő szinigazgató nyerte el, okt. 15-ikétől kezdve. De az egylet utólagosan oly követelésekkel lépett fel, miket Gáspár nem teljesithetett és kész volt inkább lemondani a szinházról. Mult hó 20-án Jakab Lajos igazgatóval, kötött az egylet szerződést s akkor minden lehető áldozatra készuek nyilatkozott az igazgatóval szemben. Most ismét arról értesülünk, hogy Jakabbal is szakitásra került a dolog, mert oly gyámság alá akarták venni, hogy ha csak egy csepp önérzet is van benne, azt nem türheti. De hát mit akarnak tulajdonképen a beszterczeiek, talán műkedvelő előadásokkal van szándékuk a telet kihuzni, vagy a németeknek készitik elő az utat? Ha ez a czéljuk, ugy kár volt pályázatot hirdetni és az igazgatókat, valamint a szinészet tagjait felültetni.

— **Kassán** az uj tagok igen kedvezően mutatták be magukat. Ditróiné első föllépésével teljesen meghóditotta a közönséget; azóta folyton tapsok közt játsza végig szerepeit. Demjén Mari „Vereshaju"-ban mutatta be magát. A közönség igen rokonszenvesen fogadta s több dalát megismételtette. Latabár Kálmánról sok jót hallottunk; eddigi felléptei beigazolták, hogy ő valóban jeles szinész s már is a legnagyobb mérvben megnyerte a közönség kegyét. Ezuttal nem rendelkezünk annyi térrel, hogy mint akartuk, hű képét adjuk az eddigi előadásoknak, ez okból csak annak felemlitésére szoritkozunk, hogy ily jelesen szervezett szintársulat Lászy óta még nem volt Kassán. Latabárné, Ditrói, Erczy, Prielle, Benedek és mások játékának méltánylását, jövő számunkra hagytuk. — Az előadásokat szépen látogatják.

Rövid hirek.

— A szarvasi szinügyi bizottság, mint halljuk, jövő nyárra pályázatot szándékszik hirdetni a szinkör elnyerésére. — A gyöngyösiek panaszkodnak, a miért már egy év óta nem tekintett be hozzájnk magyar szintársulat. — Szentesen, Homokay társulata csekély pártolás mellett működik. A lefolyt héten következő darabok adattak elő: „A király házasodik," „Petőfy élete és halála," „Indiana," „Szerelmes pap" és „Egyik olyan mint a másik" czimü 1 felvonásos vigjáték. — Jakabffy Gábor, Nagy Mihálynétól megválva, saját firmája alatt Moórott működik társulatával. — Bogyó Alajos, Kun-Szt.-Miklósról, H.-M.-Vásárhelyre tette át e napokban állomását. — Kolozsváry József és neje Rónay Karola, mult hóban ötször léptek fel Benedek társulatánál Huszton, mint vendégek; jutalomjátékuk „Rokkant huszár" volt telt ház előtt. — Szegedy Mihály, október 1-sötől kezdve, fixumra vette társulatát. — Taraszovics Margit, ki nemrég Oroszország fővárosában Szt.-Pétervárott, egy daltársulattal működött és a muszkákat zajos tapsokra ragadta, f. évi októbertől kezve Székesfehérvárra szerződött, mint népszinműnénekesnő. — Esztergomban, vasárnap volt az utolsó előadás; Bodor Etel föllépteül a „Falu rossza" került szinre, középszámu közönség előtt. Völgyi társulata már elutazott onnan Nyitrára.

Külföldi hirek.

— **Offenbach meghalt.** A modern operette atyja: Jacques Offenbach zeneszerző, f. hó 5-én kedden éjjel meghalt Párisban. Offenbach 1822. junius 20-án született Kölnben, zsidó szüléktől. Korán nyilvánult benne a zenei tehetség s a párisi zenekonservatoriumba adták, hol gordonka játszóvá képezte ki magát. 1850-ben a Theatre Français karmestere volt, öt évvel később a Champs elyséen saját szinházat alapitott, melyet 1866-ig vezetett. Azóta folyton operettjei költésével foglalkozott. Offenbach a frivol burleszk operettek megteremtője. Az olasz opera buffo- s a franczia játék-operák még mindig szüzies és módjával vig muzsájára trikót huzott, pezsgő poharat adott kezébe, kipirositotta az ábrázatát és megtermettek „Szép Helena". „Orpheus az alvilágban", „Szép Galathea", „Dunanan apó", „Eljegyzés lámpafénynél", „A gerolsteini herczegnő" s a többi frivol, könnyü csillogó munka, melynek érzékesiklandozó szövege, kiállitása és zenéje meghóditotta egész Európa — mulatni szerető férfiközönségét. Fülbemászó dalokat, csattogó coupleteket, harsogó indulókat szerzett százával, melyet már első előadása után fütyült mindenki s harmadnap minden sipláda őrölt. De maradandó becse alig van egy két szerzeményének. — Offenbachnak meg kelle érnie iskolája lejártát. Jött Lecocq, Planquette. Suppé dallamos, kifejező zenével, finom hangszereléssel, tulzás nélküli, diskrét librettokkal és Offenbach burleszk durvaságai, nem tetszettek többé. Offenbachra tán szükség volt, hogy előidézze a jóizlés e reakcióját s nem kivánatos, hogy genreje állandó legyen valaha, a vig dalmű-irodalomban.

— **„A királyné csipkekendője"** Strauss János uj operetteje, mult pénteken került szinre az „An der Wien" szinházban. Az operette, bécsi lapok szerint, teljes sikert aratott s a Strauss zenéjét általában nagyon dicsérik; főelőnye Strauss eddigi szerzeményei fölött az, hogy drámai jellegü; bár tánczzene is van benne bőven. Dallamos mindvégig, a vig opera és operette szinvonalán halad s mig egyrészt nem akar a nagy operákkal versenyezni, másrészt nem száll le unalmas trivialitásokhoz és nem lármával, hanem kedves dallamaival ragadja el a hallgatót. Minden felvonásban sikerült szám van, dalok, coupletek, románczok és ezek közül többet kétszer-háromszor kellett ismételni; legsikerültebb mégis egy spanyol keringő, melyet Strauss legkitünőbb müvei közé sorolnak. A közönség mindvégig ki nem fogyott a tapsolásból. Érdemes volna a forditási jogot megszerezni s leforditani magyarra, kétségkivül a vidéki szinpadok cassa-darabja lenne.

— **Komédiás élet.** Saafeld német városkában e napokban olyan kötéltánczos produkczió volt látható, minőt aligha pipáltak valaha az ottani jó németek, Egy fiatal kötéltánczosnő alig haladt át a nyolczvan láb magasságban kifeszitett kötélen, ott fönn az árboczkosárban egyszerre szülési fájdalmak lepték meg s alig ereszték le a magasból, egészséges, virgoncz kis fiu anyja lett. Ez a gyerek valamikor bizonyosan tul fogja haladni Blondint.

Szerkesztői üzenetek.

— Báró Elekes Ferencz urnak. A küldeményt megkaptuk. Köszönjük.

P. J. urnak, Szentes. Jövőre, ha ismét kérdezni valója lesz, mellékeljen soraihoz egy 5 kros bélyeget is, akkor nem küldünk levelező lapon választ, de mint utóbb meggyőződtünk: ezt sem érdemelte meg. Sok 5 krajczárunk uszik már.

— R. L. urnak. Önre nézve talán czélszerűbb lesz A.

— M. Gy. urnak, Szabadka. Figyelmünk kiterjedt arra a dologra is, de jobb lesz még várnunk.

— **Mult számunkból többeknek nem küldtünk lapot, mert nem tudjuk biztosan hollétüket; a kik ezek közül lapunkat továbbra is járatni ohajtják, sziveskedjenek ezen szándékukról bennünket, egy levelező lapon értesiteni.**

— B. Á. urnak. Versekben csak nagyobb szabásu költői müveket közlünk, de lyrai vagy alkalmi költeményeket nem, s igy — sajnálva bár, — de a beküldött verset sem vehettük fel.

— Az e héten beküldött müvekről, térszüke miatt, csak a jövő számban tehetünk említést.

Állandó rovat.

Kormányengedélylyel biró szinigazgatók jelenlegi állomásai:

Aradi Gerő Szeged. — Balog Alajos Marczali. — Benedek József Huszt. — Bényei István Beregszász. — Beődy Gábor Győr. — Bogyó Alajos H.-M.-Vásárhely. — Csóka Sándor Szegszárd.. — Karpáthy György Kis-Czell. — Gáspár Jenő Duna-Szerdahely — Hubay Gusztáv Csetnek. — Károlyi Lajos Nagy-Kanizsa. — Homokay László Szentes. — Jakab Lajos. Rima-Szombat — Kétszery József Szerencs. — Kőszeghy Endre Árok-Szállás. — Krecsányi Ignácz Kassa. — Lászy Vilmos Kecskemét. — Mándokl Béla Debreczen. Miklóssy Gyula Nyiregyháza. — Szabó Antal Zalathna. — Szegedi Mihály Battonya. — Sztupa Andor Maros-Vásárhely — Temesvári Lajos Nagy-Becskerek. — Várady Ferencz Csik-Szereda. — Várnay Fábián Fehér-Gyarmat. — Völgyi György Nyitra.

Társulatok névsora.

Jakab Lajos szintársulatának névsora:

Tiszainé-Turner Ilka operette, coloratur- és soubrette. Kohay-Alszegi Etel operette, népszinmű és soubrette. Veresné-Lux Matild drámai és társaigási. Munkácsiné-Tóth Ilka naiv és operette. Czakóné Irma, anya és operette komikai énekesnő. Kardalnők és segédszinésznők: Tö.ökné Mathild, Völgyiné Julia, Jurosics Teréz, Szigethy Izabella, Benkő Jolán, Erdélyi Mariska és két fiatal kezdőnő. — Tiszay Dezső, bonvivánt és operette-buffó. Munkácsy Gyula operette-tenor. Veres László apa és operette-buffó. Juhász Sándor népszinmű és operette-bariton. Csiszér Kálmán szerelmes. — Jakab Lajos jellemszinész. Klár József karmester. Péterfi Sándor segó. Kövessy Albert komikus és bonvivant. Segéd- és kardalnoki személyzet: Halász Albert. Csetri Gyula. Havassy Ferencz. Marosfi Ernő. Völgyi Ödön és Kelemen Imre. Rendezők: drámákban Veres László, operettekben Tiszay Dezső. Ügyelő Völgyi Ödön.

Jakabffy Gábor szintársulatának névsora:

Jakabffy Gábor (igazgató), M.-Szabó Károly, Ujvárosy Albert, Hevesy Lajos, Kertész Gyula, Liptay Zoltán, Kelemen Jenő, Veszprémi János, Kertész István, Tóth Andor, Hazay József, Iray Aladár, Jakabffyné Katicza, Hegedüsné Paulina, Krecsányi Flóra, Hevesiné-Pataky Irma, Kelemenné Laura, Kerekes Mari Hermin, Ujvárosiné Melánia, Portik Erzsi.

Megbizások tára.

Aradi Gerő szinigazgató keres:

egy fiatal segéd naiv szinésznőt, és egy másodénekesnőt. Ajánlkozók, feltételeiket tartalmazó levelükkel, forduljanak hozzá Szegedre.

Keresünk

nagy szinházakhoz másodénekesnőket, továbbá:

Mezey János daltársulatához énekesnőket, kedélyes apát, komikust és karmestert

Ajánlkozik:

egy karmester 90 frt g. 45 frt e. fél jj. és u. k. Rögtön mehet.

Tudomásul.

Az októberi szerződtetések alkalmával, több oly egyént szerződtettünk el minden dij nélkül, kik sem lapunk előfizetői nem voltak, sem azt a pár krajczár levelezési költséget, nem küldték be, pedig mi még egyszer annyit kiadtunk egy-egy ajánlkozó szerződtetésénél, s daczára hogy állomást nyertek általunk s levélben is felszólitottuk őket: kötelességüket még sem teljesitették, hanem visszaéltek szivességünkkel; ennélfogva kijelentjük, hogy ugy időközben, mint a virágvasárnapi szerződtetéseknél, csak azok ajánlkozását vesszük figyelembe és járunk el ügyükben, kik a „Szinészeti Közlöny"-nek folyó évi október elsőjétől kezdve, rendes előfizetői. Máskülönben ne számitsanak reánk. Valóban nem érdemeljük, hogy fáradozásaink- és szivességünkért, még magunknak kell viselni, a mások érdekében szétküldött levelekért a postaköltséget, mely pedig már igen szép összegre rúg.

Scharf F. János gyorssajtónyomása. Kassán.